

Vier professionals over succes en Is er leven na het arbo

In juli 2007 komt een einde aan de looptijd van de laatste arboconvenanten. Wat hebben de convenanten uiteindelijk opgeleverd? En: wat niet?

Arbo Magazine sprak met arboprofessionals uit verschillende sectoren en peilde hun meningen.

Pieter Matthijssen

*Anne-Marie Bruns, arbocoördinator
Stichting Thuiszorg West-Brabant*

'Arbo heeft aan belang gewonnen'

'Het verzuim is tijdens de convenantsperiode en daarna in onze organisatie flink gedaald. Of er een oorzakelijk verband is, vind ik moeilijk te zeggen. Maar dat het convenant een nuttige bijdrage heeft geleverd, staat buiten kijf. In ieder geval heeft arbo aan belang gewonnen. De normen wat de groene praktijkregels betreft zijn inmiddels een praktisch hulpmiddel voor onze verzorgenden. Er wordt tijd en geld gestoken in de opleiding van onze eigen ergocoaches. En de arbocheck wint steeds meer aan belang. Pas als de situatie bij de cliënt het toelaat, gaan onze medewerkers aan de slag. Als thuiszorgorganisatie kunnen we alleen kwaliteit bieden als

hiervoor de juiste voorwaarden zijn geschapen. Ook op arbogebied. Na afloop van het convenant is een interne vakgroep fysieke belasting geformeerd die zich op gepaste tijden buigt over hét thema in onze sector: fysieke belasting. Zo worden de praktijkregels gescreend om te zien of aanpassingen nodig zijn en vervolgens doorgespeeld aan de productiemangers. Juist omdat het werk van onze mensen zich grotendeels buiten ons gezichtsveld afspeelt, is het belangrijk ze geregeld bij te praten. Ernaar te streven dat iedereen op dezelfde manier werkt door middel van uniforme scholing. De directie ondersteunt deze aanpak van harte en heeft het arbobeleid dan ook als onderdeel in het kwaliteitssysteem opgenomen. Mede dankzij het arboconvenant.'

Bram den Hond, hoofd KAM BAM Civiel Betonbouw, en betrokken bij opstellen arboconvenant

'Convenant had nuttige signalerende functie'

'Of en hoe bedrijven in de betonbouw de maatregelen uit het arboconvenant Civiele Betonbouw ook daadwerkelijk in praktijk hebben gebracht, is lastig te zeggen. Het thema leefde in ieder geval wel. Al is het alleen al omdat de Arbeidsinspectie ten tijde van de uitgifte van het convenant in 2004 extra streng controleerde. Als ik naar mijn eigen organisatie kijk, denk ik dat we er niet slechter op zijn geworden. Net als in veel collegabedrijven werd ook bij ons het probleem van kwartsstof stevig onderschat. Mensen wisten wel dat het niet gezond was, maar waarom veranderen als het al jarenlang goed ging? Hetzelfde gold voor de oplosmiddelen. Dat ze ongezond waren, oké. Maar dat ze ook echt serieuze schade konden aanrichten bij bijvoorbeeld het schoonmaken van de handen, dat was een ander verhaal. Het convenant had wat dat betreft een nuttige signalerende functie. Het arboconvenant is inmiddels afgerond. De arbocatalogus komt eraan. En daar ben ik niet zo'n voorstander van. Werkgevers en werknemers die samen verantwoordelijk zijn voor het arbobeleid en de branches die regels gaan vastleggen. Dat is vragen om problemen. De ANWB stelt

Convenanten in het kort

- Sinds 1999 zijn in totaal 69 arboconvenanten afgesloten, 49 meer dan gepland.
- De convenanten bestrijken in totaal 3,7 miljoen werknemers: 53 procent van de werkende beroepsbevolking;
- In de sectoren met een convenant daalde het ziekteverzuim de afgelopen jaren met 22 procent. In de overige sectoren bleef de teller op 9 procent staan;
- Van het totale budget voor de convenanten van 310 miljoen komt 213 miljoen voor rekening van de sectoren zelf;
- Inmiddels zijn 26 convenanten afgerond.

Theo-Jan Heesen

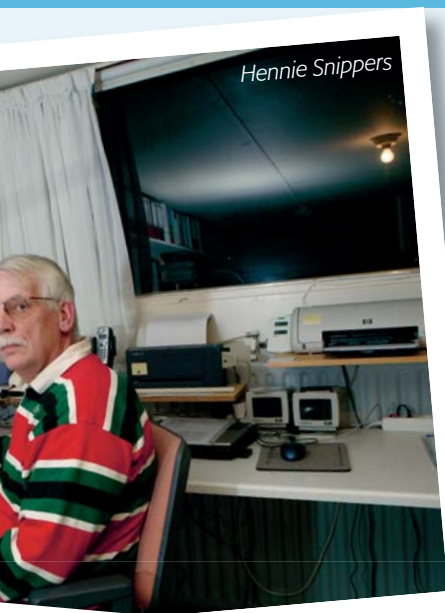

Bram den Hond

Anne-Marie Bruns

mislukking convenant?

Hennie Snippers

toch ook geen regels op over hoe we ons als automobilisten op de openbare weg moeten gedragen? We hebben juist behoefte aan één handhaver en vaste regels die maar voor één uitleg vatbaar zijn. Op wetten die zijn vastgelegd in arbocatalogi kun je niet handhaven, vrees ik.'

Theo-Jan Heesen, voormalig projectleider arboconvenant Ziekenhuizen, en projectleider arboplusconvenant Kinderopvang

'Infrastructuur brokkelt af'

'Het arboconvenant Ziekenhuizen was met de thema's ziekteverzuim, werkdruk, oplosmiddelen, fysieke belasting en agressie een breed convenant. Anders dan dat in de Kinderopvang, waar men zich heeft beperkt tot de thema's werkdruk en ziekteverzuim. Het ziekenhuisconvenant mag een succes worden genoemd. Samen met de branche zijn mooie en zinvolle instrumenten ontwikkeld. Mooi voorbeeld is het agressieproject. Dat begon als een pilot in het ziekenhuis van Hoorn, en is uiteindelijk door de branche geadopteerd. Daarnaast is in het convenant handig gebruik gemaakt van de alom aanwezige kennis in de sector.

Minder sterk punt was de minimale ondersteuning bij de implementatie. Dit was grotendeels te wijten aan het feit dat ziekenhuizen eerst de meerwaarde willen zien alvorens ervoor te gaan. Een groot verschil met de kinderopvang, waar ervaringen juist vanaf het allerprilste begin worden gedeeld, op een zodanige manier dat iedereen ze begrijpt. Niet in de laatste plaats dankzij de vijf speciaal aangestelde coaches 'plezier in uitvoering'. Ook heerst in de kinderopvang de opvatting dat wat van buiten komt juist goed is, in tegenstelling tot de ziekenhuizen. Vooralsnog heeft het arboconvenant Ziekenhuizen geen vervolg gekregen. Een aantal instrumenten zoals het agressieproject is succesvol, maar het ontbreekt aan een club die de agenda bepaalt. Het arboconvenant was de paraplu en het platform om ideeën te delen en elkaar te ontmoeten, maar de infrastructuur als zodanig brokkelt langzamerhand af. Het huidige plusarboconvenant in de Kinderopvang loopt volgend jaar juli af. Mo-

menteel zitten we nog midden in de uitvoeringsfase. Ik denk dat dit convenant wél een vervolg krijgt, al is het alleen al vanwege de behoefte van de branche om een gezamenlijk arbobeleid te voeren.'

Hennie Snippers, BB&O Consultants, voormalig arbovoorzitter bouwsector voor FNV

'Boodschap beklijft niet'

'Wat ik als prettig heb ervaren, is dat ik niet werd gezien als de politieagent die wel eens even kwam vertellen wat er allemaal niet klopte en hoe het dan wel moest. Mijn taak als arbovoorzitter was de thema's in het convenant praktisch te maken. Een van de dingen die ik heb geleerd, is dat communicatie niet alleen belangrijk maar ook moeilijk is. Bouwvakkers iets vertellen over veiligheid is een, maar ze duidelijk maken dat het om hen gaat is twee. Gelukkig wist ik als voormalig vakbondsman van de hoed en de rand. Mede dankzij de middelen die ik tot mijn beschikking had, lukte het me goed mijn boodschap over te dragen.

Het arboconvenant in de Bouw heeft er zeker toe bijgedragen dat fysieke belasting, werkdruk, kwartsstof en oplosmiddelen (OPS) op de kaart zijn gezet. Ik zeg heeft, omdat ik denk dat informatie ook snel weer wegzakt. Ik vergelijk het met het kijken naar reclame op TV. Je ziet en het hoort wel, maar de boodschap beklijft niet. Zo gaat het ook met informatie over veiligheid. Ik pleit dan ook voor een structurele aanpak. Een pool met voorlichters waar aannemers tegen betaling een beroep op kunnen doen, lijkt me wel wat. Ik denk dat iedere bouwvakker veiligheid in zijn genen heeft zitten, al is het soms wel erg gemakkelijk hier niets mee te doen. Alleen daarom al verdient het convenant een structureel vervolg. Hoe dat maakt niet zoveel uit, als de kwaliteit maar geborgd is.' <<

Feiten en cijfers

- De blootstelling aan rsi in de woningcorporatiebranche daalde in de convenantsperiode van 31 naar 27,5 procent;
- In het bankwezen nam het percentage medewerkers met rsi-klachten toe van 27,9 naar 30,6 procent;
- In 2004 voldeed 80 procent van alle kinderopvanginstellingen geheel of grotendeels aan alle ergonomische normen;
- In de dakdekkersbranche daalde het aantal bedrijfsongevallen met verzuim tot gevolg van 9 in 2001 naar 7 procent in 2004.